

Recontextualizarea Tulburărilor de personalitate în lumea postmodernă

Prof. Mircea Lăzărescu – Timișoara

Tulburările de personalitate și Psihopatia (în sensul lui Cleckley) au fost constant circumscrise ca manifestându-se în mijlocul vieții cotidiene, prin perturbarea relațiilor interpersonale în toate ariile; și transgresarea normativităților, cutumelor și legilor.

Dar,

Așa cum cadrul nosologic al Tulburării de personalitate s-a impus în nosologia psihiatrică doar spre sfârșitul sec. XX.

... la începutul sec. XXI modificările evidente în derularea vieții cotidiene ridică noi probleme în conturarea și identificarea acestei problematice clinice.

De fapt, reflexia antropologică a acceptat mereu că Tulburarea de personalitate și Psihopatia pot fi parțial mascate și modelate de parametrii socio-culturali.

Această sensibilitate față de mediul ecologic uman, ne provoacă să fim atenți la specificitățile derulării actuale ale vieții cotidiene, într-o lume postmodernă redimensionată prin tehnologia logosului.

În continuare se vor face câteva observații în această direcție din partea unui psihopatolog care a urmărit aceste probleme timp de 60 de ani. Perioadă în care, Tulburările de personalitate au ajuns să fie studiate amplu de psihiatri – după introducerea axei II de diagnostic în 1980 în DSM-III – iar după anul 2000 a crescut interesul pentru o abordare dimensională.

În această perspectivă a ultimelor decenii, s-a impus evidența că, societatea contemporană se caracterizează tot mai mult prin: accentuarea circumstanțialității relaționărilor, și medierea tehnică a acestor relaționări

Condiții care modifică perspectiva derulării unei biografii în conformitate cu o istorie de viață bine conturată și previzibilă. Fapt ce modifică criteriul de diagnostic al:

“incapacității psihopatului de a-și face proiecte pe termen lung și a se autodirecționa eficient și coerent”.

Exemplară poate fi considerată situația din viața familială, în care stabilitatea de-a-lungul biografiei scade progresiv, de la un deceniu la altul.....astfel încât....

...familia ce se menține stabilă crescându-și copiii până ce bunicii se preocupă de nepoți.....scade exponențial.

Relațiile de tip marital, inclusiv generarea de copii, se derulează în lumea de tip occidental tot mai frecvent fără căsătorie....

...sau, cu divorț și recăsătorii repetate

Faptul de a trăi întreaga viață cu relaționări ce se schimbă frecvent devine regulă.

Transmiterea transgenerațională a modelelor de comportament, specifică familiilor nucleare - care doar în urmă cu câteva decenii a stat la baza terapiei familiale sistemice - devine tot mai rară.

Apoi,

Stabilitatea la locul de muncă nu mai poate fi invocată nici ea un criteriu al psihopatiei...

...de vreme ce angajarea pe termen lung e excepțională....iar cea pe termen scurt regulă...

Locul de muncă se schimbă și el, în normalitate, frecvent...

.. iar pe de altă parte, se impun activitățile online

Circumstanțialitatea vieții relaționale familiale și profesionale se corelează, în continuare, cu mobilitatea crescândă a populației

... ce devine migratorie, în multe sensuri.

E stimulată apoi improvizația și exercitarea unor moduri originale de existență, inclusiv solitară.

... Astfel încât, modelul tradițional al liniarității predictibile în derularea unei biografii (de tip *Bildungsroman*)... se estompează.

Un alt aspect specific al noii lumi postmoderne e medierea tehnică a relațiilor interpersonale,

...faptul determinând reducerea importanței deficitului de autocontrol circumstanțial (prin comportamente impulsiv explozive); și a hiperexpresivității captative de tip histrionic (cu migrare în direcția narcisismului)

Dar,

relaționarea mediată tehnic crește posibilitatea raportărilor anafective, lipsite de atașament, intimanță și empatie...

... și care sunt lipsite de interes față de consecințele negative asupra altora.. prin diluarea responsabilității...

....precum și a comportamentelor egoiste, ce se pot repercuta negativ asupra unor mari grupe de oameni

În concluzie,

O privire analitică, chiar sumară, asupra parametrilor ce caracterizează actuala viață cotidiană a oamenilor, e importantă pentru psihopatologia interesată de abordarea Tulburărilor de personalitate

....deoarece în prezent nu se mai pot aplica în acest domeniu automat conceptualizări care puteau funcționa pe vremea lui S.Freud, K.Schneider sau a psihiatrilor din anii 80 ai secolului trecut

....iar actuala abordare dimensională a Psihopatiei și a Tulburărilor de personalitate, se cere corelată cu caracteristicile mediului ecologic uman, în care persoanele există efectiv.

Dar o astfel de analiză - alături de abordările dimensionale – nu poate fi semnificativă decât dacă continuă să se practice amănunțite studii de caz...

...o moștenire a vremii lui Jaspers, care rămâne mereu valabilă

VA MULTUMESC!